

Perhe-
hoitoliitto

Vammainen lapsi perhehoidossa

Minni Haveri, perhehoidon asiantuntija

Mitä on perhehoito?

Perhehoidolla tarkoitetaan oman kodin ulkopuolista hoitoa tarvitsevan henkilön hoitamista yksityisessä perheessä perheenjäsenenä. Perhehoito voidaan järjestää myös hoidettavan kotona.

Pitkäaikaista, lyhytaikaista, osavuorokautista

Mitä on perhehoito?

Palvelua jonka järjestämisestä vastaa hyvinvointialueet.

Perhehoitoa antaa perhehoitaja, joka on valmennettu tehtäväänsä. Hyvinvointialue maksaa perhehoitajalle hoitopalkkiota ja kulukorvauksia sekä valvoo perhehoitoa.

Perhehoidolla on pitkät perinteet vammaisten ihmisten palveluissa.

Perhehoidon taustalla olevaa lainsäädäntöä

- Perhehoitolaki
- Sosiaalihuoltolaki
- Lastensuojelulaki
- Vammaispalvelulaki
- Kehitysvammalaki
- Perustuslaki
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon käsittelystä
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Rikosalaki ja vahingonkorvauslaki
- Hallintolaki
- Asiakasmaksulaki
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta
- Lapsen oikeudet
- YK:n vammaissopimus

ym.

Milloin ja mihin tarvitaan perhehoitoa?

- Kasvatuskumppanuus
- Omaishoidon vapaat, tilapäishoito, vanhempien ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen
- Pitkäaikainen, (erityishuoltona/vammaispalveluna annettava) perhehoito voi olla vaihtoehto tilanteessa, jossa lapsi tai nuori tarvitsee vammansa vuoksi sellaista vanhemmuutta ja huolenpitoa, johon vanhempien elämäntilanne ja voimavarat eivät anna mahdollisuutta.
- Huostaanotettujen ja kiireellisesti sijoitettujen lasten hoidon ja huolenpidon järjestämiseksi tai kun lapsi sijoitetaan kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena.

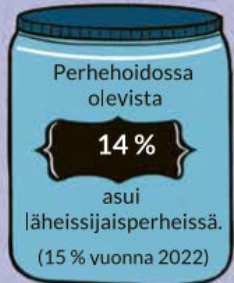
Kotiin vietävä perhehoito

- Vielä vähän käytetty tukimuoto lapsiperheiden palveluissa
- Mahdollistaa yksilöllisten tarpeiden vastaamiseen perheiden kotona
- <https://journal.fi/kasvuntuki/article/view/130772/92887>

Poimintoja lasten- suojelun tilastoista

Kaikista kodin ulkopuolelle sijoitetuista 17 299 lapsesta ja nuoresta perhehoidossa oli 7 267 eli 42 %.
(42 % vuonna 2022)

ALUKSI
rautalangasta

Perhehoidossa:

Hyvinvointialueiden välillä on isoja eroja sen mukaan, miten iso osa huostassa olevista lapsista ja nuorista asuu perhehoidossa ja miten suuri osa muuten (pääasiassa lastensuojelulaitoksissa)

Pienin osuus Manner-Suomessa: **Itä-Uudellamaalla 31 %** huostaanotetuista perhehoidossa
(39 % vuonna 2022)

Suurin osuus Manner-Suomessa: **Keski-Pohjanmaalla 76 %** huostaanotetuista perhehoidossa
(73 % vuonna 2022)

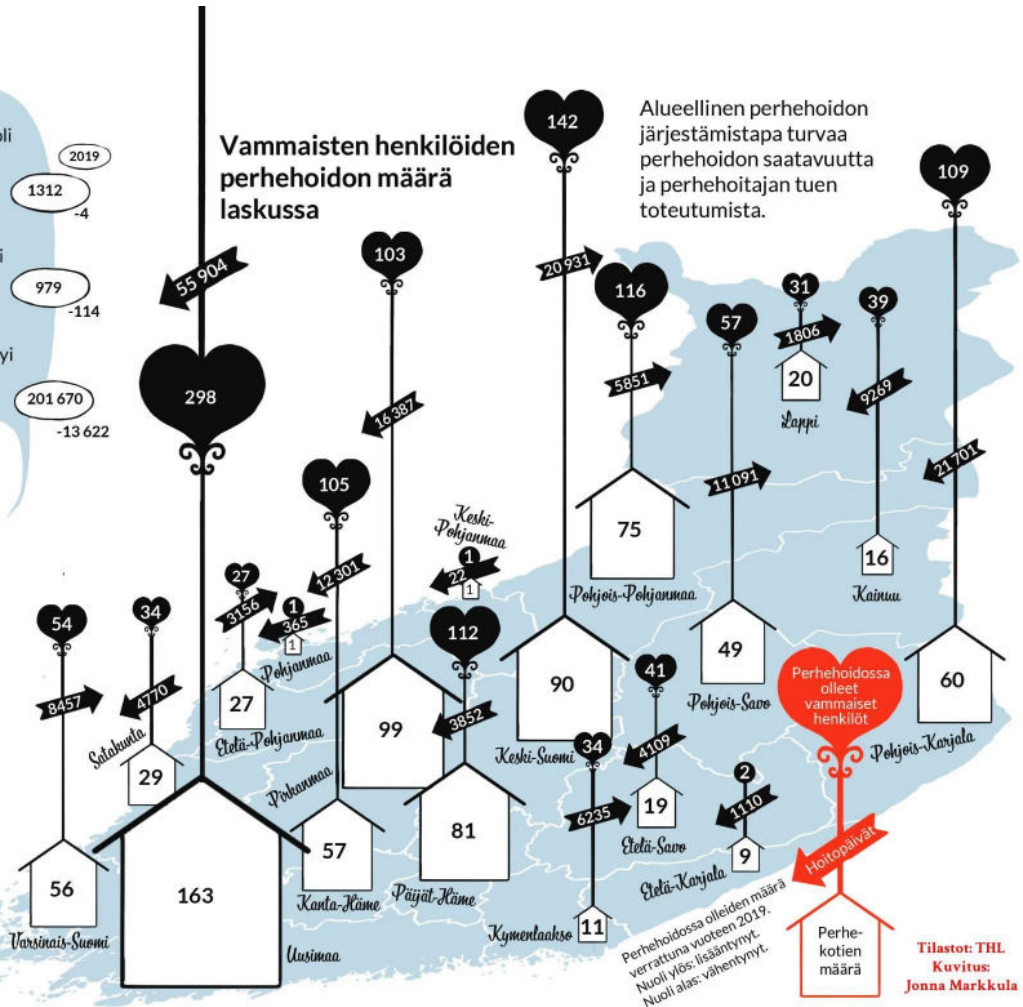
Vuonna 2020 Perhehoidossa oli **1308** vammaista henkilöä.
(2019: 1312, -4)

Koko maassa oli **865** perhekotiä.
(2019: 979, -114)

Hoitopäiviä kertyi **188 048**.
(2019: 201 670, -13 622)

1
365
1
Ahvenanmaa

Tilastot: THL
Kuvitus:
Jonna Markkula

Vammaisen lapsi ja syntymäkodin ulkopuolinen asuminen

Tarvitseeko lapsi kodin ulkopuolisia asumispalveluita?

- vammansa vuoksi

Vammaispalvelulaki
Kehitysvammalaki

Tarvitseeko lapsi sijoitusta kodin ulkopuolelle?

- väliaikaisesti lapsen lastensuojelun tuen tarpeen arvioimiseksi, lapsen kuntouttamiseksi tai lapsen huolenpidon järjestämiseksi huoltajan tai muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavan henkilön sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi
- sen vuoksi, että puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään

Lastensuojelulaki

Vammaisen lapsi perhehoidossa

- Oikeus vammaispalveluihin
- Oikeus lastensuojelupalveluihin

Tarvitaan yhteistyötä

Huoltajan osallisuus ja oikeus tehdä perhehoitoon sijoitettua lasta koskevia päätöksiä

Vammaispalvelulain, kehitysvammalain nojalla tai lastensuojelun avohuollon tukitoimenpiteenä sijoitettu lapsi

Sijoitetun lapsen asioista päättää huoltaja.

Kiireellisesti sijoitettu tai huostaanotettu lapsi

Huostaanotetun lapsen huolto säilyy pääsääntöisesti hänen huoltajillaan.

- oikeus sanoa mielipiteensä lasta koskevista tärkeistä asioista
- päättää lapsen nimestä, uskontokunnasta ja kansallisuudesta.
- päättää lapsen omaisuutta ja taloudellisia asioita koskevista asioista
- ajaa lapsen oikeudellista etua ja nostaa prosesseja ellei heidän etunsa ole vastakkaiset
- päättää lapsen esiintymisestä tunnistettavasti tiedotusvälineissä ja sosiaalisessa mediassa

Perhehoitajan osallisuus ja oikeus tehdä perhehoitoon sijoitettua lasta koskevia päätöksiä

**Vammaispalvelulain,
kehitysvammalain nojalla tai
lastensuojelun avohuollon
tukitoimenpiteenä sijoitettu lapsi**

**Kiireellisesti sijoitettu tai huostaanotettu
lapsi**

Perhehoitajan tärkein tehtävä on kiintymykseen houkutteleva hoivaava suhde sijoitettuun lapseen.

- vastaa jokapäiväisestä hoidosta ja kasvatuksesta
- vastaa arkipäivän päätöksenteosta
- tuottaa tietoa, huomioita sijoitetun lapsen arjesta
- voi pyytää apua sosiaaliasiamieheltä (asiakkaana olevan lapsen näkökulmasta) tai valvontaviranomaisilta jos tarvittavat palvelut eivät muuten järjesty

Sosiaaliviranomaisen osallisuus ja oikeus tehdä perhehoitoon sijoitettua lasta koskevia päätöksiä

Vammaispalvelulain, kehitysvammalain nojalla tai lastensuojelun avohuollon tukitoimenpiteenä sijoitettu lapsi

Sosiaaliviranomaisella on velvollisuus ohjata ja neuvoa palveluiden hakemisessa

Sosiaalityöntekijä laatii lapselle myönnettävistä

- laatii palvelu- tai asiakassuunitelman (erityishuollon palveluista erityishuolto-ohjelman)
- tekee vammaispalveluista erilliset hallintopäätökset

Kiireellisesti sijoitettu tai huostaanotettu lapsi

Sosiaaliviranomaisen päätösvallan laajuus riippuu aina huostaanoton tarkoituksesta ja sen toteuttamisesta.

Sosiaaliviranomainen päättää

- Olinpaikasta
- Hoidosta ja kasvatuksesta
- Opetuksesta
- Terveystieteistä
- Valvonnasta ja muusta huolenpidosta

Yhteistyövelvoite: Sosiaaliviranomainen tekee yhteistyötä sijaishuoltoon sijoitetun lapsen ja hänen vanhempiansa ja huoltajansa sekä perhehoitajan kanssa lapsen huollon jatkuvuuden turvaamiseksi.

PERHEHOIDON VAHVUUDET

- turvallinen ja tavallinen perhe-elämä
- mahdollisuus kiintymykseen ja pysyvyyteen
- mahdollisuus läheisiin, usein läpi elämän kestäviin ihmissuhteisiin
- yksilöllisyys
- yhteisöllisyys
- koti kasvu- ja elinympäristönä

Kiintymyssuhteen tukeminen perhehoidossa

- ✓ Arki ja yhdessä tekeminen
- ✓ Perheenjäsenenä eläminen
- ✓ Yksilölliset tarpeet
- ✓ Tarpeiden tunteminen
- ✓ Oikeus olla lapsi
- ✓ Ennakoitavus
- ✓ Hyväksytään lapsi ja hänen vanhempansa sellaisena kuin hän tai he ovat

Saatellen perhehoitoon

- ✓ Huolellinen perhehoitopaikan valinta
 - Lapsen tai nuoren tarpeiden arviointi ja perhehoitajan valmiudet
 - Tutustuminen
- ✓ Muiden tarvittavien palveluiden saannin turvaaminen
- ✓ Viranhaltijapäätökset
Asiakassuunnitelma sekä toimeksiantosopimus
- ✓ Siirtyminen perhehoitoon

Yhteistyön tavoitteena on lapsen ja nuoren hyvinvointi

- Yhteyden tukeminen vanhempien ja muiden läheisten kanssa
- Yhteistyö sijoittavan tahon kanssa
- Joskus yhteistyötä voi hankaloittaa luottamuksen, arvostuksen tai tiedon puute

Kavereita ja kumppanuutta perhehoidosta

<https://youtu.be/fVWIRYdOR0>

www.perhehoitoliitto.fi

minni.haveri@perhehoitoliitto.fi

